Deó opt. max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QVÆSTIO MEDICA.

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum die Jovis 2. Decembris.

M. PHILIPPO MATHON, Doctore Medico, Præside.

An Opium hysterica accessioni noxium?

QUÆ vaporum nomine circumfertur affectio, in fœminis hysterica, in viris hypochondriaca dicitur. Non libidinis semper, sed sapientiæ interdùm morbus, & literatorum atque sedentium ad libros miserum stipendium. Hoc affectu in hominum ore nihil crebrius; eum aliis reverà patientibus & detestantibus; simulantibus aliis quasi ingenii comitem & fœturam. Quin imò nonnulli Medici quicquid insuetati moris occurrit in morbis, hocce titulo statim insigniunt: an ut imperitiam occultent suam? an ut adulentur ægris, quibus blandiendo imponunt faciliùs? an ut famam aucupentur? ad Deum propiùs accedit nihil quàm ejuscemodi symptomatum sanatio. Fœminæ tanti mali insultibus magis obnoxiæ; num quòd earum acrius sit ingenium, aut potius anima debilior, magisque pateant animi commotionibus, atque uterum corporis sentinam sortitæ sint, clarè non liquet. Minùs adhuc perspecta hystericæ affectionis indoles. Prothei instar innumeras induit formas, nec sibi usquam constat. Malè uteri suffocatio & strangulatus nuncupatur. Citra ullam apnœam quandoque sævit paroxysmus, quem nec infert sanguis in pulmonem confertim irruens, & ejus motum intercipiens. Exangues ille non minùs quàm sanguineas corripit, chlorosi laborantibus etiam familiaris, quarum sanguis stagnans & ad efferuescendum ineptior. Illius tamen crebriora symptomata, sunt faucium constrictio, interceptio spiritus cum suffocationis metu, globi cujusdam velut ex imo ventre ascendentis sensus, ructus, nausea, vomitus, palpitatio, animi deliquium. Sæpiùs etiám brachiorum, crurumque varij motus convulsivi, capitis distortiones, fletus, risus alternatìm insequuntur. Auctâ nonnunquam morbi malitiâ, ingruunt deliria, convulsiones cum spumâ per os expressâ, nec non soporosi affectus. Ad ultima ventum est, illis ubi comatosa accedit affectio, quæ non semper vi morbi, sed & narcoticorum usu interdùm inducta in Apoplexiam degenerat.

TOT symptomatum parens & author unus halitus è præcordiis, potissimùm tamen è liene & uterô erumpens: focum in cerebrô ne quæras: hoc tamen culpæ non omninò expers; pro variâ ejus constitutione mitiùs vel graviùs affligit malum. Quidquid sensui, aut imaginationi fortius & vehementius oblatum est, ut eæ non ferunt, quibus à naturâ, vel morbô, aut vigiliis spiritus sunt imbecilli & fugaces; ita vel levissimô malignæ hujus auræ afflatu quatiuntur. Quibus contrà spiritus sunt vegeti, firmaque nervosi generis temperies, illius occursu nihil aut parùm accedit incommodi. Sic juvenes robusti ac valentes serotini aëris non sentiunt injurias, quibus senes effœti miserè oblæduntur. Ad augendum etiam minuendum vè paroxysmum non parùm facit ingestorum conditio. Calidiora, ut Theriaca, Mithridatium, nonnullos halitus discutiunt quidem, sed è focô concalefactô & exagitatô longè plures evehunt, quibus aut protrahitur, aut invalescit accessio. Humores mali fomite conclusos reverà coercent Narcotica: at spiritibus densâ nocte circumfusis, sivè cataphorici, sivè paraphorici, vel convulsivi infestent affectus, non sine periculi suspicione usurpantur. Si eorum usu non raro Lethargum incurrit mulier phrenitica, quantò citiùs ea quæ ab uterô furit, in cujus perniciem narcoticus vapor cum hysterico simul conspirat. Hic ut pote melancholici humoris soboles, quandiù sui juris est, spiritus hebetat & consopit. Quibus verò interdùm armatus est spiculis, membranas pungit, & convulsionem movet; spiritus vitrioli in modùm, qui licet sanguini permixtus coagulationem ejus efficiat, nervos nihilominùs feriens, spasmos invehit. Idem etiam vapor vehementiùs effrænatiùsque commotus quasi pristinæ actionis oblitus, furias concitat, quô pactô ipsamet narcotica liberaliùs oggesta nonnunquam ægros in furorem præcipites agunt. Hujus autem efferô impetu seu sponte, seu arte cohibitô, veluti suæ redditus indoli sensus denuò tetrâ offundit caligine. Hinc Melancholici fiunt ut plurimum Epileptici; Epileptici contrà melancholici, nec non aliquando Apoplectici. Hinc hystericas convulsiones, & deliria vulgò excipit sopor, interdùm etiam Catoche, vel saltem frigoris & stuporis cujusdam sensus è capite per cervicem in scapulam & brachium descendentis; elapsô nimirùm humore è muliebribus locis, cujus præsentiâ fovebatur accessio. Porrò si concitatiori halitus hysterici motu spontè sedato, tot adhuc calamitates subsequantur, quot metuendæ, ubi ad eum coercendum offeruntur Narcotica, quorum dosim sicut & unius cujusque emperiem assequi difficile ac per arduum!

GRAVITER hallucinantur qui hystericum affectum derivant à serosâ colluvie nervorum principio inhærente, vel à spiritibus animalibus occursu materiæ heterogeneæ in cerebro efferatis, & pyrii pulveris ritu explosis, atque hinc inde per nervos dissilientibus. Ad stupendos saltus quibus hystericæ interdùm jactantur, non opus hac fictitiâ spirituum animalium vibratione. Nudatus tendo, si specillo vel blandissimè attingitur, totum corpus inhorrescit, atque concussione illicò subortâ aliquandiu obrigescit. Superarum quidem partium vitia nonnunquam iniquè infernis tribuuntur, ut in vomitu quem ciet cerebri concussio: at quantùm convulsivi motus à cerebro prodeuntes, ab hystericis distant? illi nusquam, nisi præviis oculorum coruscatione, aurium tinnitu, aut vertigine, invadunt: hi verò nisi prænuncio sensu cujusdam auræ frigidæ ex inferâ regione ascendentis, & ubi partes subjectæ ulcere, aut infarctu detinentur, & solemnis aliqua evacuatio subsistit. Procul exulent qui nomen vaporis inane & fictitium esse putant; ille non tantum per venas aut arterias, sed per cœcos ductus ventriculum, diaphragma, œsophagum, trachæam arteriam prætergressus ad mentis arcem irrepit, quidquid nonnulli reclament nihil ab ore ad eam traduci, tenuissimo vini spiritu affuso sellæ sphenoideæ, quam non pervadit. Delibato vini generosi haustu, illicò reficiuntur vires, priusquam ejus particulæ commeatu sanguinis illuc devehantur. Verùm hystericæ accessionis causa sivè per latentia spiracula, sivè duntaxat per sanguinis canales deferatur, mentem semper obscurat, atque non solum vi narcoticorum, sed pro eorum conditione malignior evadit. Horum variæ species. Alia beniguiora sunt: alia vehementiora ad quæ revocatur opium omnium maximè infidum & periculosum.

OPIUM succus viscidus è papaveris sativi incisô capite guttatìm stillans brevique concrescens, non est Maslach Turcarum, quod ex pulvere foliorum, & seminis Cannabis vulgaris apud eos Asrar dictæ concinnatum est. Utrumque apud Orientis incolas crebrò usurpatur; at illud nusquam impunè; hoc verò tutiùs. Ne credideris Maslach ad libidinem duntaxat stimulare, & ad bella accendere, instar vini potantium naturæ se se accomodantis, interdùm venerem aut furorem, aliàs melancholiam, taciturnitatem, somnum vè inducit. At verò Opium Maslach seu Amphiam sit necnè, quantùm dispar ab eô, quod in officinis prostat: illud ad drachmam singulis diebus leviori sanitatis dispendiô: hoc ad granum usque vix securè oggeritur. Pro narcosi sæpe necrosim accersit. Quàm à veterum opiô ut pote candidô, nostrum etiàm diversum est! Si quam quietem conciliat, peregrinis atque lymphaticis ea conturbatur insomniis miseram animam exagitantibus. Eô assumptô quid aliud lucri? Sensus tantummodò deluduntur, morbi causâ foras non expulsâ. Præstaret morbô desinere quàm ejusmodi decipi, suspensâ pernicie cum fœnore mox furenter erupturâ. Quâcunque arte, vel torrefactione, vel Acidis, vel moschô, ambrâ, margaritis, salibus volatilibus, aromatis præpares, vix ejus malignitatem correxeris. Quantò majori vi præstat cœteris narcoticis, tantò nocentius gerit in sinu virus. Fabulæ sunt humores ab eô aliàs sisti, aliàs promoveri: imò lochia suppressa sedatô deliriô, feliciter ejus operâ aliquandò erumpere. Consulant Neoterici inanes suas figuras, quæ non minùs sunt obscuræ, quàm occultæ qualitates, in quas tamen adeò acriter insurgunt, & invehuntur: tamque varios explicent effectus ii scilicet, qui se solos putant universæ naturæ interpretes.

SOLA plerisque hystericis venus medela est. Ingrata sunt, & infida cœtera penè remedia. Si quæ conjugio non levantur, conjugi id debent, cuiuxor laboriosa nimis possessio est. Nec aliis artibus libidinem reprimes. Sal Saturni morbum priore deteriorem committit. Nullum alimentum in quô non lateat quoddam amoris spiculum. Ipse Apollo herbarum dominus ejus œstrô percitus, veneri litat. Usque adeò res venerea blandum est malum, quod faciliùs accusare, quàm vitare. Quæ naturæ sacra non facit, longe majora eam manent incommoda, furor, desperatio, Dæmonomania, quâ vix quemquam laborare audias præter cœlibes, & virgines non ampliùs Dæmonem mentituras, si quod exorcismo fuerit proximum, nubere liceat. Sola ferreas mentes libido domat, quæ majorem in virginibus patitur famem, dum dulciùs putant, quod nesciunt. Quod si præ votô, vel viduitate suavem hanc Medicinam degustare non detur: sanguinis missio celebretur è saphoenâ, sicut & cœteris hystericis suppressâ solemni evacuatione, vel obstructione laborantibus. Cucurbitulæ femoribus affigantur. Oleum Gagatis, & Succini, atque sal armoniacum volatile plus celebritatis habent, quàm salubritatis. Accessione sedatâ purgatio per epicrasim, balneum, lactis serum, tinctura martis, cum jusculis cichoriô, agrimoniô, scolopendriô alteratis, thermæ, acidulæ. Hisce præsidiis aliquandiù admininistratis, etiamsi ægræ meliùs se non habeant, Opij nusquàm periculum feceris. Eæ sibi per aliquod tempus relinquendæ. Melancholici morbi neglecti sæpè leviores evadunt, mirumque ad aliquid conferre negligentiam, cùm aliàs indulgentia morbum producat.

Ergo Opium hysterica accessioni noxium.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ioannes Cordelle.	*M. Petrus Yon.*	*M. Rolandus Merlet.*
M. Petrus Ozon.	*M. Antonius de Sainct-Yon. Medicus Regis ordinarius.*	*M. Stephanus le Gaigneur.*
M. Guillelmus Lamy.	*M. Claudius de Quanteal.*	*M. Petrus Bourdelot.*

Asserebat Lutetiæ FRANCISCUS LE RAT, Sylvanectinus. A. R. S. H. 1677.